

NME Overbetuwe

Jaarverslag

2022

Dit rapport is eigendom van Stichting NME Overbetuwe. Niets uit deze uitgave mag op welke wijze dan ook worden gebruikt zonder voorafgaande toestemming van NME Overbetuwe.

Contactpersoon: J.K.A. Westenbroek, secretaris e-mail: info@nmeoverbetuwe.nl
Verdere informatie op: www.nmeoverbetuwe.nl

Overbetuwe, februari 2023

INHOUD

Voorwoord	3
1 Organisatie en beleid	4
1.1 Het team van NME Overbetuwe	4
Bestuur en vrijwilligers	4
1.2 Ontwikkeling en training	5
1.3 Huisvesting en faciliteiten	5
1.4 Samenwerking	5
2 Communicatie	7
3 NME-aanbod	9
3.1 Educatieve arrangementen	9
3.2 Nieuwe leermiddelen	10
3.3 Groene schoolpleinen	11
3.4 Ervaringen van scholen	12
3.5 Resultaten scholenevaluatie	23
4 Conclusies	24
5 Wie, wat, waar	25

VOORWOORD

Voor u ligt het inhoudelijk jaarverslag 2022 van de Stichting NME Overbetuwe.

Stichting NME Overbetuwe begeleidt scholen in het samenstellen van een passend natuur- en milieu-educatief programma en bemiddelt tussen de vragende en aanbiedende partij. Daarmee draagt zij bij aan de ontwikkeling van kennis en beleving van de natuur, leefomgeving en duurzaamheid en levert zij een bijdrage aan duurzaam handelen in de samenleving.

Stichting NME Overbetuwe is een vrijwilligersorganisatie. Met enthousiaste en kundige vrijwilligers bouwen wij aan onze organisatie en aan NME in de gemeente Overbetuwe.

We blijven doorontwikkelen op de thema's Duurzame Voeding en Natuur, Wetenschap & Techniek.

Veel leesplezier.

Namens het bestuur en vrijwilligers van NME Overbetuwe

Ron van Hoeven
voorzitter

1 ORGANISATIE EN BELEID

1.1 Het team van NME Overbetuwe

Bestuur en vrijwilligers

In 2022 bestaat Stichting NME Overbetuwe uit 11 vrijwilligers en een coördinator. Het bestuur zet de vrijwilligers van de onderliggende stichtingen - voorheen de Werkgroep - in op een aantal taken binnen de organisatie. Zo onderhouden zij het contact met de scholen, begeleiden zij scholen inhoudelijk op het gebied van NME, zijn zij medeverantwoordelijk voor het uitzetten en onderhoud van de leskisten en verzorgen zij de deskundigheidsbevordering van de natuurgidsen die excursies begeleiden voor schoolklassen in de gemeente Overbetuwe.

Vaste kracht

Stichting NME Overbetuwe kan niet functioneren zonder een vaste kracht voor minimaal één dag in de week (op freelancebasis).

De vaste kracht zorgt voor samenwerking tussen bestuur, vrijwilligers, scholen en externe aanbieders. Daarnaast is de NME-coördinator belangrijk in het onderhouden van contacten met de gemeente Overbetuwe, in de werkgroep van het Gelders NME-netwerk (met NME-centrum: Arnhem, Nijmegen, Zevenaar, Wageningen, Culemborg, Renkum), de organisatie van Park Lingezen, Staatsbosbeheer, IVN Consulentenschap Gelderland (Instituut voor Natuur Educatie en Duurzaamheid), IVN Consulentenschap Nederland, GDO (Gemeenten voor Duurzame Ontwikkeling) en met het NIBI (Nederlands Instituut voor Biologie) en de samenwerking met Overbetuwe Beweegt, Cultuur, Erfgoed en Bibliotheek in de gemeente Overbetuwe.

Werken met vrijwilligers

De vrijwilligers houden Stichting NME Overbetuwe draaiende en worden daarbij ondersteund door de NME-coördinator.

De Stichting NME Overbetuwe steunt voor de uitvoering van arrangementen voor het basisonderwijs op de inzet van natuur-/schoolgidsen van CNME Hemmen, van Stichting Boerderij Lingezen (locatie Landerij De Park) in Elst en van externe aanbieders, vaak ook vrijwilligers.

De beschikbaarheid van de veelal vitale senioren geeft in het buitenseizoen wel de nodige planningsproblemen. Zij zijn dan ook juist zelf op pad. Dat vraagt veel van de coördinator en blijft een kwetsbaar punt.

Het werken met vrijwilligers kent een eigen dynamiek. Anders dan in een professionele organisatie komt het erop aan de kwaliteiten en inzetbaarheid van vrijwilligers op elkaar af te stemmen. Het behalen van afgesproken resultaten maakt het noodzakelijk hier extra aandacht aan te geven. Het

moge duidelijk zijn dat dit met vallen en opstaan gaat. Het vraagt het nodige van vrijwilligers en bestuursleden. Het bestuur is de vrijwilligers erkentelijk voor hun grote inzet voor de lokale samenleving. In het beleid van Stichting NME Overbetuwe is er dan ook ruimte voor het ontwikkelen, binden en samenwerken van de vrijwilligers. Stichting NME Overbetuwe is en blijft zeer afhankelijk van haar vrijwilligers.

1.2 Ontwikkeling en training

Het jaarlijks NWT congres (Natuur, Wetenschap, Techniek) van het NIBI werd jaarlijks gehouden in november. Het congres van 2022 is verschoven naar 10 maart 2023. In 2023 kan er per school één leerkracht deelnemen aan dit congres waarvan de kosten voor deelname zal worden vergoed door NME Overbetuwe. Tevens krijgen de natuur-schoolgidsen de gelegenheid hier aan deel te nemen.

1.3 Huisvesting en faciliteiten

Stichting NME Overbetuwe heeft geen eigen centrum. Zij maakt gebruik van de educatieve mogelijkheden en opslag-, vergader- en ontmoetingsfaciliteiten van Stichting Boerderij Lingezen (locatie Landerij De Park in Elst). CNME Hemmen heeft een ruimte voor opslag, vergaderingen en ontmoetingen in de Oude school in Hemmen.

1.4 Samenwerking

Als NME-makelaar is Stichting NME Overbetuwe direct afhankelijk van samenwerkingspartners in de regio. Zo werkt Stichting NME Overbetuwe samen met:

Binnen de gemeente

- Gemeente Overbetuwe
- Overbetuwe beweegt/JOGG - Cultuur - Erfgoed - Bibliotheek
- Landschapsbeheer Gemeente Overbetuwe
- Parkorganisatie Park Lingezen
- Staatsbosbeheer
- Vitens
- Stichting Overbetuwe Groen Natuurlijk
- Valburg Groen
- Scouting Valburg
- Landgoed Overbetuwe in Heteren
- De natuurroos, Leo Starink
- Landgoed De Mellaard in Valburg
- Dierenspeciaalzaak 't Molentje in Elst
- Stichting EVS Ecovrede
- 1801 Eduservice, Elst (Marant)
- Uilenwerkgroep STONE

- Manege De Hoeve, Elst
- Manege De Holland, Driel
- Solognotes-schaapskudde, Park Lingezegen

Buiten de gemeente Overbetuwe

- NME Betuwe
- Natuurcentrum Arnhem
- Stichting Lingewaard Natuurlijk
- De Bastei, Nijmegen
- Het Gelders NME-netwerk
- Het Landelijk NME-netwerk
- IVN Consulentenschap (Rijn-Waal en Arnhem)
- Waterschap Rivierenland
- Rijkswaterstaat
- SME-advies
- Historische Tuinderij Lent *Warmoes*
- Fruitbedrijf en Landwinkel *De Woerd* Ressen (via Boerderij Educatie)
- NIBI (Nederlands Instituut voor Biologie) Biologie Plus
- Techniek Talent
- Windpower Nijmegen
- GDO (Gemeenten voor Duurzame Ontwikkeling)
- Agrarische natuurvereniging Lingestreek
- Kenniscentrum Wageningen (Universiteit Wageningen)
- JLE (Jong Leren Eten)

2 COMMUNICATIE

Communicatie is voor Stichting NME Overbetuwe een belangrijk middel om binnen de gemeente zichtbaar te zijn, zowel voor de scholen als voor andere partijen en (potentiële) aanbieders van NME. Dit gebeurt via de regionale pers, de website, links op de website van eerdergenoemde organisaties, nieuwsbrieven en via direct e-mailcontact door de NME-coördinator.

Website

Stichting NME Overbetuwe verzorgt een informatieve website (www.nmeoverbetuwe.nl) zodat alle scholen op een herkenbare plek terecht kunnen voor een actueel overzicht van het NME-aanbod (leskisten, materiaalzendingen, excursies en projecten).

Scholen kunnen via de website in het bestelsysteem direct reserveren. Ze vinden op de website een wisselend thematisch aanbod aan seizoensgebonden buitenactiviteiten en excursies, projecten, materiaalzendingen, leskisten en gastlessen.

De NME-schoolcoördinatoren bezoeken de website regelmatig en vinden de website duidelijk en goed met voldoende informatie.

Aan de website is in 2018 een privacystatement toegevoegd conform de eisen die AVG daaraan stelt. In 2019 is de overstap gemaakt naar een andere provider: bij *Carien.eu* in Elst. In 2020 is de website vernieuwd. De nieuwe website is in gebruik. Op onderdelen wordt een en ander geactualiseerd

Nieuwsbrief

Naast de website brengt Stichting NME Overbetuwe een nieuwsbrief uit die kan worden gedownload van de website. In het voorjaar en najaar ontvangen alle scholen een nieuwsbrief of een e.mail met actuele informatie over nieuw aanbod, projecten en de bestelling van materiaalzendingen. Daarnaast worden de NME-schoolcoördinatoren op de hoogte gehouden van nieuws over ondermeer gratis lesmateriaal.

De NME-schoolcoördinator zorgt er binnen de school voor dat de nieuwsbrief bij haar/zijn collega's terecht komt en geeft gericht informatie die voor een bepaalde groep belangrijk is.

Middag NME-schoolcoördinatoren

Op 8 juni 2022 heeft NME Overbetuwe samen met Overbetuwe Beweegt een leermiddelen- en excursiemarkt georganiseerd in de Pakschuur van Landerij De Park. Het doel was om al het aanbod voor het PO in de gemeente op één middag bij de leerkrachten onder de aandacht te brengen.

De volgende partijen hebben hieraan meegedaan: 1801 Eduservice (Marant), Gemeente Overbetuwe, Forte Welzijn, Kunst, Cultuur en Erfgoed, Go My Way, de Bibliotheek Gelderland Zuid, The Daly Mile, Nederlands Poland 2022, Sportbox, Topsport Gelderland, De Historische Kring/Tempelkerk Elst, Overbetuwe Beweegt, NME Overbetuwe .

De markt is bezocht door leerkracht(en) van de volgende scholen uit de gemeente Overbetuwe:

- De Esdoorn
- Stap voor Stap
- De Zonnepoort
- De Elstar
- De Wegwijzer
- De Ark
- De Meeuwenberg

Wij hebben positieve reacties ontvangen en de leerkrachten gaan voor een volgende markt het team enthousiast maken om naar de deze leermiddelen- en excursiemarkt te gaan.

3 NME-AANBOD

Stichting NME Overbetuwe zet haar expertise in voor de ontwikkeling van nieuwe educatieve producten die een aanvulling vormen op het totale educatief aanbod van Stichting Boerderij Lingezen, CNME Hemmen en andere (lokale) aanbieders. De nieuwe producten worden ontwikkeld in nauwe samenwerking met de lokale aanbieders, die deze producten in beheer nemen en aanbieden aan de scholen.

Stichting NME Overbetuwe stuurt daarmee in het aanbod dat beschikbaar komt voor de scholen en neemt het voortouw in het organiseren van nieuwe arrangementen. In 2022 is verder gewerkt aan de samenwerking met Overbetuwe Beweegt /JOGG, cultuur, erfgoed, de bibliotheek. Het aanbod van Overbetuwe Beweegt /JOGG staat in het bestelsysteem van NME Overbetuwe zodat scholen dit aanbod eenvoudig kunnen reserveren.

Wij maken deel uit van de Cultuur Menukaart voor de basisscholen met de excursies: Cultuur en Natuur in Meinerswijk (Arnhem) en een buitenles over de Romeinen op Landerij De Park.

3.1 Educatieve arrangementen

Het educatieve aanbod wordt vormgegeven in arrangementen die een voorbereiding kennen in de klas, een praktijkles of excursie op locatie en een afsluiting in de klas. Deze arrangementen moeten een duidelijke meerwaarde voor het onderwijs hebben. Met andere woorden: er moet vraag naar zijn bij de leerkrachten en het arrangement komt niet bovenop de reguliere lesstof maar is lesstofvervangend.

Inhoudelijk zoekt Stichting NME Overbetuwe steeds naar een goede balans tussen kennis, beleving en handelingsperspectief. Wij streven ernaar om deze drie componenten altijd in de educatieve arrangementen terug te laten komen. Wij vinden het belangrijk dat kinderen op een speelse manier in aanraking komen met de NME-thema's en kunnen leren in levensechte situaties.

Stichting NME Overbetuwe volgt de zes thema's die aansluiten bij het landelijke NME-programma *Duurzaam Door* en bij het gemeentelijk NME-beleid:

- 1 Groen en biodiversiteit (vanaf 2011)
- 2 Water (vanaf 2012)
- 3 Voedsel en gezondheid (vanaf 2013)
- 4 Energie/ klimaat (vanaf 2013 /2014)
- 5 Grondstoffen en afval (vanaf 2014)
- 6 Natuur, Wetenschap en Techniek (vanaf 2016)

We moeten ons realiseren dat voor de ontwikkeling van nieuw aanbod voor de thema's Duurzame Voeding en Natuur, Wetenschap en Techniek meerjarige aandacht noodzakelijk is. Zo heeft Wageningen University & Research het landelijk voedseleducatie portaal *Chef* gemaakt (www.voedseleducatie.nl) waarin ook de smaaklessen en *EU schoolfruit* zijn opgenomen.

De samenwerking met Overbetuwe Beweegt/ JOGG, leefstijllessen sluit hier mooi bij aan. De leefstijllessen worden op school gegeven en dat kan samen met de leskisten van NME Overbetuwe/NME Betuwe. Het aanbod van Overbetuwe Beweegt/JOGG, leefstijllessen hebben wij opgenomen in de bestelgids van NME Overbetuwe. Zo kunnen de scholen op één plaats de bestelling doen. In 2022 hebben wij *De Week voor de gezonde jeugd georganiseerd* samen met HAN-studenten (sport opleiding), Organisatie Park Lingezegen, het voedselbos "De Santackergaard", Landerij De Park (de moestuin).

3.2 Nieuwe leermiddelen

We werken aan de uitbreiding van ons assortiment leskisten gebaseerd op de SDG's (*Sustainable Development Goals*) of Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de VN en passend bij de voorstellen van Curriculum.nu (die momenteel door SLO verder worden uitgewerkt): de SDG Themakisten. Per themakist sluiten we aan bij één of enkele van deze doelen. We hebben de kisten samen met regionale NME-centra ontwikkeld. Het zijn gangbare, aansprekende thema's die passen bij de directe belevingswereld van kinderen. Ze geven aanleiding voor onderzoekend en ontwerpend leren. In de kisten vind je een rijke collectie materialen. De kisten bevatten standaard: bronmateriaal, (informatieve) (prenten)boeken, onderzoeksmaterialen, spel- en ontwikkelingsmateriaal, NME-tips en koppelingen met de jaarkalender. Extra: veel aandacht voor taal/woordenschat. En ook het gebruik van B-bots. In 2023 hopen we de leskisten gereed te hebben.

- SDG Themakisten Gezond lichaam, gezonde voeding, gesplitst in 3 sets: OB-(gr. 1 t/m 3), MB (gr 4 t/m 6) en BB (gr 6 t/m 8).
- SDG Themakisten Rivieren, zeeën en oceanen ook gesplitst in OB, MB en BB.
- SDG themakisten Klimaatadaptatie gesplitst in 2 sets: OB/MB (gr 1 t/m 4) en MB/BB (gr 5 t/m 8).

Externe aanbieders

In de gemeente Overbetuwe zijn geen bedrijven meer aangesloten bij Boerderij Educatie Rivierenland. Het is voor scholen in de gemeente Overbetuwe nog wel mogelijk om naar bedrijven te gaan in onze buurgemeente Lingewaard of Neder-Betuwe. Eind 2022 heeft *Ecovredegaard* (voedselbos) in Park Lingezegen aangegeven weer excursies te willen gaan verzorgen. Het heeft stil gelegen door de slechte kwaliteit van de grond.

Materiaalzendingen

Stichting NME Overbetuwe werkt in Gelders verband mee aan de ontwikkeling van seizoensgebonden materiaalzendingen. Dit betreft levende materialen waarmee eenmalig een les kan worden uitgevoerd. Het is mogelijk dat één pakket door meer klassen van een school wordt gebruikt, omdat de handleiding digitaal wordt aangeleverd met materialen. Alle scholen in de gemeente Overbetuwe hebben in november 2022 van NME Overbetuwe de materiaalzending *Paddenstoelen* ontvangen waarmee champignons in de klas te kweken zijn samen met een uitgebreid lesprogramma.

3.3 Groene schoolpleinen

NME Overbetuwe bemiddelt en denkt mee om behalve een plan te maken voor een groen schoolplein ook om van een groen schoolplein een groen leerplein te maken, zoals *101 Groene klaslokalen* (NME-plaza), *Tips & Tricks Buitenles* (forum provincie Gelderland) of de buitenopdrachten *Even d'r uit!* (Natuurcentrum Arnhem). Een groen schoolplein draagt bij aan het welzijn van de kinderen: ontspanning, sociaal-emotionele ontwikkeling, onderzoekend en ontwerpend leren en fysieke ontwikkeling. Het is belangrijk met de kinderen veel naar buiten te gaan en als het mogelijk is buiten les te geven. Via een inventarisatie op de scholen is naar voren gekomen dat scholen graag een amfitheater (buitenleslokaal) willen hebben, maar ook groene schaduwplekken op het schoolplein. De Democratische school De Vallei in Driel en de Willibrordusschool in Herveld hebben een groen schoolplein met een amfitheater aangelegd.

Inmiddels is er ook bij de Sunte Werfert in Elst begonnen met het aanleggen van een Groen schoolplein.

3.4 Ervaringen van scholen

Wij hebben de leerlingen bereikt met de volgende thema's:

Thema	Excursies	Leskisten	Projecten
Natuur en Biodiversiteit	1093 LL	655 LL	92 LL Boomplantdag en Vergroen je leven. Materiaalzending Paddenstoelen: is niet bekend hoeveel leerlingen hier mee hebben gewerkt.
Water	307 LL	128 LL	
Voedsel en gezondheid	330 LL	90 LL	90 LL Week voor de gezonde jeugd
Afval en grondstoffen	146 LL	130 LL	Opruimen (zwerf)afval Door alle scholen
Energie, Klimaat, Techniek	499 LL		

Thema: Natuur en Biodiversiteit

Buitenles: dieren, moestuin, bijen, bloemen/planten, insecten, spelen

Landerij De Park (locatie Elst)

Datum	School	groep	aantal LL	schooljaar
23-05-2022	De Okkernoot	1 t/m 4	60	2021-2022 (Kinderboerderij, insecten, bloemen en planten)
31-05-2022	Sunte Werfert	1-2	34	2021-2022 (Bijen, bloemen/vaasje kleien, kabouterpad, waterdiertjes)
03-06-2022	De Esdoorn/ De Notendop	Peuters	21	2021-2022 Kinderboerderij, spelen
10-06-2022	't Startblok	1-2	90	2021-2022 (Kinderboerderij, bijen, kabouterpad, bijen en waterdiertjes)
14-06-2022	Sunte Werfert	5-6	23	2021-2022 (Bloemen/planten/bomen, levenscyclus van de plant, voedselketen)

Kabouterpad in het Galamapark, Elst

Datum	School	groep	aantal LL	schooljaar
18-10-2022	De Ark	1-2	42	2022-2023

Herfst in het Galamapark, Elst

Datum	School	groep	aantal LL	schooljaar
02-11-2022	't Startblok	4	25	2022-2023

Kabouterpad in Hemmen

Datum	School	groep	aantal LL	schooljaar
05-10-2022	L. van Bueren	1-2 A, B	48	2022-2023
12-10-2022	St. Willibrordus	1-2 A,B,C	60	2022-2023
13-10-2022	't Startblok	1-2 A,B,C	75	2022-2023
19-10-2022	't Startblok	3 A,B	40	2022-2023

Het Hemmense bos ontwaakt

Datum	School	groep	aantal LL	schooljaar
17-05-2022	Sunte Werfert	3-4	21	2021-2022

Speuren naar Herfstsporen in het Hemmense bos

Datum	School	groep	aantal LL	schooljaar
30-09-2022	St. Willibrordus	5A	28	2022-2023
07-10-2022	St. Willibrordus	6A	18	2022-2023
11-10-2022	De Esdoorn	4 A en B	48	2022-2023
19-10-2022	Ds. van Lingenschool	6	23	2022-2023

Project “Kuikens in de Klas”

Datum	School	groep	aantal LL	schooljaar
01-04-2022	De Vallei	1 t/m 3	60	2021-2022
09-05-2022	't Startblok	4 A	20	2021-2022
09-05-2022	De Ark	6	27	2021-2022
03-06-2022	De Meeuwenberg	7	25	2021-2022

Externe aanbieders

Ontdek poel, alles groeit! bij De Natuurroos (Santackergaard)

Datum	School	groep	aantal LL	schooljaar
01-07-2022	St. Willibrordus	5	22	2021-2022
01-07-2022	St. Willibrordus	6	22	2021-2022
16-09-2022	De Wegwijzer	8A en B	40	2022-2023

Bloemen en bijen in een wild(e) bloemen bos (Imker zoekt school) bij De Natuurroos (Santackergaard)

Datum	School	groep	aantal LL	schooljaar
01-04-2022	De Vallei	5 t/m 8	40	2021-2022
03-06-2022	't Startblok	5	28	2021-2022
16-06-2022	De Ark	3	25	2021-2022
16-06-2022	De Ark	4	23	2021-2022
17-06-2022	De Meeuwenberg	7	25	2021-2022
23-06-2022	De Vallei	5 t/m 8	80	2021-2022

Op pad met de schaapskudde in Park Lingezegen

Datum	School	groep	aantal LL	schooljaar
23-5-2022	De Okkernoot	1 t/m 4	60	2021-2022 (zie ook buitenles LDP)

Leskisten thema Natuur en Biodiversiteit

Datum	Thema leskist	school	groep	aantal LL	schooljaar
12-01-2022	Kleuters ontdekken en beleven de winter (gr. 1-2)	't Startblok	1-2	25	2021-2022
09-03-2022	Kleuters ontdekken en beleven de lente (gr. 1-2)	't Startblok	1-2	25	2021-2022
09-03-2022	Themadoos Vogels	School met de Bijbel	4	13	2021-2022
30-03-2022	Natuur op de boerderij	School met de Bijbel	3	19	2021-2022
30-03-2022	Braakballen pluizen	School met de Bijbel	7-8	26	2021-2022
11-05-2022	Wegkruipertjes en kriebelbeestjes	De Meeuwenberg	3-4	19	2021-2022
11-05-2022	Rupsen en vlinders	School met de Bijbel	3	19	2021-2022
01-06-2022	Klein en Dapper	Clara Fabricius	1-2 A,B	23	2021-2022
01-06-2022	Vlinders voor kleuters	St. Willibrordus	1-2	60	2021-2022
01-06-2022	Klein en dapper, kriebelbeestjes	St. Willibrordus	1-2	60	2021-2022
22-06-2022	Klein en dapper	Clara Fabricius	3 t/m 8	164	2021-2022
21-09-2022	Bomen	't Startblok	4	25	2022-2023
21-09-2022	Kriebelpoten (NME en taal)	De Esdoorn	1-2	100	2022-2023
05-10-2022	Bomen? Boeien!	L. van Bueren	8	24	2022-2023
02-11-2022	Kleuters ontdekken en beleven de herfst	Ds. van Lingenschool	1-2 a,b	32	2022-2023
02-11-2022	Kabouterpad (gr. 1-2)	De Okkernoot	1-2	30	2022-2023
23-11-2022	Wie is de Pisang	School met de Bijbel	7-8	21	2022-2023
23-11-2022	Braakballen pluizen	De Elstar	7-8	30	2022-2023

Omdat het hier twee leerjaren betreft in één boekjaar is er rekening gehouden met het feit dat de leerlingen in 2022/2023 een groep hoger zitten. Dus groep 3 in 2021/2022 is groep 4 in 2022/2023.

Project

BOOMPLANTDAG en GROEN

BOOMPLANTDAG

Op 16 maart, locatie Westeraam, zijkant tunnel Rijksweg Noord in Elst

School: De Wegwijzer – groep 7 (45 LL)

Samen met de gemeente Overbetuwe (Groen) en de leerlingen van De Wegwijzer hebben wij 400 bomen en struikjes aangeplant in het parkje naast de tunnel.

Na afloop kregen de kinderen chocolademelk en een krentenbol voor het harde werken.

Lentekriebel/ Vergroen je leven!

Op 20 april, locatie Oosterhout

School: SamSam – groep 3 (23 LL)

Samen met de HAN-studenten, ONS Gezondheidserf, Historische Kring (Kerk), Tuincentrum Knuiman (plantjes en grond)

Het programma:

Woensdag 20 april 'Vergroen je leven'. Groen doet goed en geeft energie! Door in een groene omgeving te zijn/wonen, wordt stress verlaagd, helpt je ontspannen, je concentratie en stemming te verbeteren en voel je je gelukkiger. Daarom gaan wij samen met de opgegeven deelnemers (ouderen) en de kinderen van de basisschool SamSam plantjes planten.

Door plantjes te planten word je niet alleen ontspannen en gelukkig, maar je helpt de natuur ook een beetje. Hoe meer groen, hoe beter de biodiversiteit en minder wateroverlast, hittestress en ga zo maar door.

We zullen eerst tijdens de activiteit verder ingaan op wat groen met je doet.

Daarna maken we ons klaar en gaan we plantjes planten.

- 1 groep (12 kinderen en paar ouderen) gaat naar de kerk van Oosterhout en

- 1 groep (11 kinderen en paar ouderen) gaat naar ONS Gezondheidserf.

We sluiten gezamenlijk af en iedereen die mee heeft gedaan, krijgt een plantje mee om door te geven, om zo het groen te verspreiden.

BOOMPLANTDAG

Op woensdag 16 november – Valburg, locatie Broekstraat

School: St. Jacobusschool – groep 5-6, 24 LL

NME Overbetuwe heeft samen met de leerlingen een houtschijfje gebrand met naam van de leerling en de dag van planten. Het uitgangspunt van Valburg Groen en NME Overbetuwe is "elk kind een eigen boom in Valburg".

Van Valburg Groen heeft Amber van Amsterdam (werkzaam bij De Vlinderstichting) een leerzaam verhaal gehouden in de klas over het belang van bomen voor vlinders.

Samen met de gemeente Overbetuwe (Groen) en Valburg Groen hebben wij met de leerlingen 24 bomen aangeplant.

Na afloop kregen de leerlingen een krentenbol en chocolademelk.

Thema Water

Waterbeestjes Buitenles Landerij De Park (locatie Elst)

Datum	School	groep	aantal LL	schooljaar
16-05-2022	De Okkernoot	5 t/m 8	42	2021-2022 (en pijl en boog maken en foto-speurtocht omgeving)
25-05-2022	't Startblok	3 en 4	65	2021-2022 (en bijen, kinderboerderij, moestuin/kas)
01-07-2022	't Startblok	6-7	60	2021-2022 (en fotospeurtocht, kaart en kompas, popcorn bakken, spelen)

Natuur/Ruimte voor de Rivier en Cultuur in Meinerswijk, Arnhem (gidsen van BLZ/LDP)

Datum	School	groep	aantal LL	schooljaar
03-06-2022	De Meeuwenberg	7	25	2021-2022
23-06-2022	't Startblok	6	30	2021-2022
21-10-2022	L. van Bueren	6	21	2022-2023

Waterdiertjes en kriebelbeestjes in Hemmen

Datum	School	groep	aantal LL	schooljaar
14-06-22	St. Willibrordus	4	27	2021-2022
17-06-22	St. Willibrordus	3	37	2021-2022

Leskisten thema Water

Datum	Thema leskist	school	groep	aantal LL	schooljaar
01-06-2022	Over de pot en de put set 1 en 2	De Elstar	1-2	60	2021-2022
30-03-2022	Veldwerkmateriaal voor water-/slootjesexcursie	St. Jacobusschool	1-2	20	2021-2022
11-05-2022	Spelenderwijs ontdekkingen doen aan het water	De Wegwijzer	1-2	24	2021-2022
22-06-2022	Spelenderwijs ontdekkingen doen aan het water	De Wegwijzer	1-2	24	2021-2022

Thema Voedsel en gezondheid

Buitenles op Landerij De Park, Elst:

(Deze excursies staan ook bij Biodiversiteit, Water, afval en grondstoffen)

Datum	School	groep	aantal LL	schooljaar
16-09-2022	De Wegwijzer	6	50	2022-2023 moestuin, kas, compost
23-09-2022	De Wegwijzer	7	40	2022-2023 moestuin, kas, compost
06-10-2022	De Elstar	7-8	60	2022-2023 moestuin, kas, compost/bodemdiertjes, pesto maken
07-10-2022	De Elstar	7-8	60	2022-2023 moestuin, kas, compost/bodemdiertjes, pesto maken
10-10-2022	De Elstar	5-6	60	2022-2023 moestuin, kas, compost/bodemdiertjes, pesto maken
11-10-2022	De Elstar	5-6	60	2022-2023 moestuin, kas, compost/bodemdiertjes, pesto maken

Leskisten thema Voedsel en gezondheid

Datum	Thema leskist	school	groep	aantal LL	schooljaar
12-01-2022	Geboorte en verzorging	't Startblok	1-2	25	2021-2022
02-02-2022	De Gamer en de Ballerina (gr. 7-8)	School met de Bijbel	7-8	26	2021-2022
09-03-2022	Van graan tot brood	School met de Bijbel	3	19	2021-2022
11-05-2022	Op avontuur met je zintuigen! Tante Doors buitenboek	't Startblok	4 A	20	2021-2022

Project Week voor de gezonde jeugd

Op donderdag 9 juni 2022, Locatie Park Lingezen/Landerij De Park (moestuin)/Voedselbos De Sanackergaard

School: Stap voor Stap met 90 LL van groep 5 t/m 8.

Organisatie door: Overbetuwe Beweegt , HAN-studenten, Organisatie Park Lingezen, NME Overbetuwe.

Programma:

- 1: De toppers (Topsporters)
- 2: Daily mile met opdrachten/bingokaart
- 3: De kas en moestuin : Basilicum pesto maken en een groente speurtocht
- 4: Het voedselbos: bijen
- 5: Geschiedenis truck

De leerlingen hebben alle onderdelen gedaan. Per onderdeel 40 minuten.

Thema Afval en grondstoffen

Buitenles op Landerij De Park, Elst

(Deze excursies staan ook bij Biodiversiteit, Water, afval en grondstoffen)

Datum	School	groep	aantal LL	schooljaar
16-09-2022	De Wegwijzer	6	50	2022-2023 moestuin, kas, compost
23-09-2022	De Wegwijzer	7	40	2022-2023 moestuin, kas, compost
30-09-2022	De Ark	3-4	56	2022-2023 compost, compost en bodemdiertjes, van oud papier nieuw papier maken

Leskist thema Afval en Grondstoffen

Datum	Thema leskist	school	groep	aantal LL	schooljaar
02-11-22	Papier hier, papier maken	St. Willibrordus	5-6	50	2022-2023
22-06-22	Papier hier, papier maken	L. van Bueren	5	24	2021-2022
30-09-2022	De Waarde van Afval	De Ark	3-4	56	2022-2023

Project 18 maart Landelijke opschoondag

Voor alle scholen is in 2021 een pakket samengesteld van 30 grijpers, 30 hesjes, 30 paar handschoenen en 10 zakringen van *Nederland Schoon*. De grijpers zijn geschikt voor kinderen van groep 1 t/m 8, zodat ze door alle groepen kunnen worden gebruikt. In februari 2022 zijn de pakketten aan de scholen uitgereikt zodat de scholen mee konden doen met de Landelijke opschoondag. Er zijn scholen die op 18 maart hebben opgeruimd. Ook houden ze op andere momenten zelf de schoolpleinen en de omgeving van de school schoon.

Thema Energie/Klimaat/Techniek

Leskisten thema Energie/Klimaat/Techniek

Datum	Thema leskist	school	groep	aantal LL	schooljaar
12-01-2022	Watergoochelaar	De Meeuwenberg	6	29	2021-2022
30-03-2022	Magneten van Prof. Pooltjes	De Meeuwenberg	3-4	19	2021-2022
11-05-2022	Groene Energie	L. van Bueren	7	32	2021-2022
11-05-2022	Boekenset over Energie en duurzaamheid	L. van Bueren	8	24	2021-2022
11-05-2022	Magneten van Prof. Pooltjes (gr. 4-5)	De Okkernoot	5	26	2021-2022
01-06-2022	Magnetenkermis (gr. 1-2 A)	De Ark	1-2 A	32	2021-2022
01-06-2022	Themakist: Reis naar Mars	De Wegwijzer	7	26	2021-2022
21-09-2022	Themakist: Ik zie sterretjes	De Meeuwenberg	3-4	22	2021-2022
21-09-2022	Magnetenkermis (gr. 1 t/m 3)	De Wegwijzer	Creatief lab 1 t/m 8	20	2022-2023
21-09-2022	Magneten (gr. 5 t/m 8)	De Wegwijzer	Creatief lab 1 t/m 8	20	2022-2023
02-11-2022	Themakist: Op Reis naar Mars	't Startblok	8	30	2022-2023
02-11-2022	Themakist: Ontdek de Ruimte	't Startblok	4	25	2022-2023
02-11-2022	Het Weerbericht (gr. 5-6)	School met de Bijbel	5-6	27	2022-2023
02-11-2022	Spiegels (gr. 1)	School met de Bijbel	1	14	2022-2023
02-11-2022	Magnetenkermis (gr.1 t/m 3)	School met de Bijbel	1	14	2022-2023
02-11-2022	Magneten (gr 1 t/m 4)	De Wegwijzer	Creatief lab 1 t/m 8	20	2022-2023
02-11-2022	Magneten (gr. 5 t/m 8)	De Wegwijzer	Creatief lab 1 t/m 8	20	2022-2023
02-11-2022	Themakist: Sterren en planeten	Sunte Werfert	6-7	24	2022-2023
23-11-2022	Magneten (gr. 1 t/m 4)	De Wegwijzer	Creatief lab 1 t/m 8	20	2022-2023
23-11-2022	Themakist: Reis naar Mars (gr. 6 t/m 8)	't Startblok	7	30	2022-2023
23-11-2022	Themakist: Ontdek de Ruimte	't Startblok	5	25	2022-2023

3.5 Resultaten scholenevaluatie

Men is tevreden met de ondersteuning en reageert positief op de gerichte advisering en het persoonlijke contact met de coördinator en vrijwilligers van NME Overbetuwe.

Inmiddels zijn er zes scholen in de gemeente Overbetuwe die met IPC werken (International Primary Curriculum). Deze scholen werken met thema's. Samen met de school kan de NME-coördinator bekijken welk NME-aanbod er past bij de voor dat jaar door de school gekozen thema's. Het betekent ook dat NME Overbetuwe zich mede richt op de ondersteuning van projectmatig-thematisch onderwijs.

Het International Primary Curriculum (IPC) is een eigentijds curriculum voor het basisonderwijs (groep 1 t/m 8) waarin leren centraal staat. We zijn ervan overtuigd dat kinderen op hun best leren door boeiende, actieve en zinvolle lessen. Het IPC helpt de school en de leerkracht hierbij. Onze kinderen komen continue in aanraking met enorme hoeveelheden informatie in verschillende vormen. Daarbij krijgen ze te maken met allerlei verschillen tussen mensen en tussen (sub)culturen. Dit vraagt om ander onderwijs. Onderwijs waarbij er naast kennis ook aandacht is voor vaardigheden en inzicht. IPC biedt een combinatie tussen relevante kennis, vaardigheden en inzicht, waardoor kinderen beter leren omgaan met de complexiteit van de 21e eeuw.
(Bron: <https://ipc-nederland.nl/>)

4 CONCLUSIES

Beleidsmatig heeft Stichting NME Overbetuwe de doelstellingen in 2022 bereikt

Werken met vrijwilligers blijft een kwetsbaar gegeven zeker in deze tijd. Het is meer dan ooit een grote uitdaging tijdens het buitenseizoen voldoende vrijwillige gidsen de komen de jaren beschikbaar te hebben. De groep bestaat uit vitale senioren die dan juist zelf op pad zijn of die we niet aan het risico op besmetting mogen blootstellen. Dit doet een groot beroep op de coördinator.

We rekenen zowel voor de faciliteiten als voor de uitvoering van het programma op een blijvende steun van de gemeente Overbetuwe.

5 WIE, WAT, WAAR

Contactgegevens

Adres secretariaat: De Park 12, 6661 NW Elst

E-mail: info@nmeoverbetuwe.nl

Website: www.nmeoverbetuwe.nl

Bestuur

Ron van Hoeven (voorzitter) - namens Stg. Boerderij Lingezen

Jan Westenbroek (secretaris) - namens Stg. Boerderij Lingezen

Ries Euser (penningmeester) - namens CNME Hemmen

Arie van Noordwijk (algemeen lid) – namens CNME Hemmen

Vacature vanuit Primair Onderwijs

Vrijwilligers

Annette Bisseling
(coördinator)

Netty van Cappellen (SBL)

Emma Haspels (SBL)

Jos Boeren (SBL)

Cees Landman (SBL)

Jan Sival (CNME Hemmen)

Johan Vooren (CNME Hemmen)

Arie van Noordwijk (bestuur)

Ries Euser (bestuur)

Stichting Boerderij Lingezen: Janny de Vries, Monique Timmermans, Roel Wintering, Rita Vastbinder, Marian Hoenselaar, Hannie Kuster, Willy Hipke, Tiny Fransen, Rinie van Rijsingen, Gerard Bults, Judith Koerselman, Tineke Willemsen, Marjan Slagt

Onderhoud leskisten/lesmateriaal: Brigit Willemsen, Ellis Verheul, Hendrien Hendriks
De natuur(school)gidsen van CNME Hemmen en Stichting Boerderij Lingezen/Landerij De Park.

CNME Hemmen: Atie Huygen, Fred v.d. Berg, Jos Nijkamp, Piet Broekhof, Kathy Luchies-Hendriksen, Gerda Heddes, Sabine Jansen, Anna van Hal, Louis v.d. Ploeg, Vera Brounts.

Coördinator NME Overbetuwe

Annette Bisseling vanaf 1 oktober 2013

Deelnemende scholen: schooljaar 2021/2022 en 2022/2023

Naam School	NME contactpersoon	Plaats
ACBS Dr. Lammerts van Bueren	Irene de Werd	Zetten
Basisschool Sam Sam	Jacintha Daniels	Oosterhout
CBS Clara Fabricius	Mariëtte Hubers	Herveld
CBS De Ark	Astrid van Pommeren	Elst
CBS De Meeuwenberg	Petra van Wees	Driel
CBS De Wegwijzer	Anke Diepenbroek	Elst
CBS Koningin Juliana		Heteren
Democratische school De Vallei	Chantal Nacken	Elst
Ds. Van Lingen school	Bettine van Hunnik	Zetten
OBS De Esdoorn	Paul Baayens	Elst
Tuin 17	Chantal van Ralen, Daniëlle Creuwels	Heteren
OBS De Okkernoot	Lieke van Mullem	Zetten
OBS De Zonnepoort	Monique van Gemert	Elst
OBS Stap voor Stap		Elst
RKBS 't Startblok	Elize van Tongeren	Elst
RKBS De Elstar	Janneke Deenen	Elst
De Kameleon	Kitty van Kerckhoven	Driel
RKBS St. Willibrordus	Annelies Pot	Herveld
RKBS Sunte Werfert	Alice Zweers	Elst
School met de Bijbel	Margreet Peters	Randwijk
St. Jacobusschool	Carola Leenders/ Johan Wanetie	Valburg